V.N.A.O. P/A: Rudy Laforce, Leopold III laan 14 bus 501, 8400 Oostende

bpost
PB-PP
BELGIE(N)-BELGIQUE

Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende

(volwaardig afgekort V.N.A.O.-v.z.w.)

ZEILSCHIP MERCATOR

V.N.A.O.

O.129 AMANDINE

P 708549

Driemaandelijks tijdschrift - 3de trimester 2019 - nr. 117
Afgiftekantoor Oostende 1

Oostende voor Anker 2019 aan het Mercatordok. *©Rudy Laforce*

In dit nummer:

* Woordje voorzitter VNAO * Oostende voor Anker 2019 * Remi Pyson, weerstander en politiek gevangene WO - II * Aantal leerlingen op zee met het opleidingsschip Mercator * Havenkapitein * Kunstenaar Robert Vanheste * De Grote Pieterman * Familie Decrop, ondernemers ter zeevisserij * * Poppentheater Kallemoeie * Schoonheid *

Gedrukt op chloorvrij papier.

INLICHTINGEN

Beste leden, vrienden en sympathisanten van het Noordzeeaquarium en Zeilschip Mercator.

Voor u ligt het derde nummer van ons tijdschrift 2019. Aan deze editie werkten weer een aantal gemotiveerde vrijwilligers mee zodat we opnieuw een kwalitatief hoogstaande editie kunnen afleveren.

Iedereen kent de uitdrukking “koken kost geld” en dit is voor de uitgave van dit tijdschrift niet anders. Enerzijds is er de samenstelling en zijn er de drukkosten maar anderzijds zijn er ook de verzendingskosten. Dit wordt vooral betaald met het lidgeld van onze, nog altijd, talrijke leden.

Juist daarom is dit lidgeld zo belangrijk voor ons.

Onze leden genieten ook nog een bijkomend voordeel: mits voorlegging van de lidkaart krijgen ze gratis toegang tot het Aquarium, de Mercator en de O.129 Amandine. Bovendien is er jaarlijks een ‘uitgebreide’ nieuwjaarsreceptie waarop telkens meer en meer van onze leden aanwezig zijn. In de loop van het jaar zijn er ook nog enkele activiteiten waaraan onze leden gratis, of aan sterk verminderde prijs, kunnen deelnemen.
Zoals jullie zien zijn er heel wat voordelen om lid te worden van één, of beide, verenigingen.

** U wordt lid van het Noordzeeaquarium door een lidgeld van 12,00 euro over te schrijven op rekening BE78 2800 7062 0986 van V.N.A.O. – V.Z.W, Visserskaai in 8400 Oostende.*

** U wordt lid van vzw Zeilschip Mercator door een lidgeld van 20,00 euro over te schrijven op rekening BE49 7330 4727 2271 van vzw Zeilschip Mercator, Vindictivelaan nr 1 in 8400 Oostende.*

Een extra bijdrage is uiteraard ook van harte welkom.

Een reeks adverteerders schenken onze vereniging hun vertrouwen en steunen zo onze werking. We danken ze van harte en bevelen ze allemaal warm aan.

Meer info:
http://users.skynet.be/noordzee.aquarium
www.zeilschipmercator.be
www.facebook.com/Zeilschip.Mercator/

Woordje van de Voorzitter.

Beste leden,

Wat betreft de sluiting van ons Aquarium kan ik moeilijk beter mijn gevoelens neerschrijven dan mijn vriend Marc Loy het zeer mooi en correct heeft verwoord in de Zeewacht.

Helemaal niet verwonderd

Het verwondert de voorzitter van de Vrienden van het Noordzee-Aquarium Patrick Vermandel niet dat het Aquarium dicht gaat. «Die sluiting stond er al langer aan te komen. Toen ik nog havenkapitein was, viel het Noordzee-Aquarium onder mijn bevoegdheid en ook toen al was er geen geld om de infrastructuur te onderhouden. Ik heb dan op eigen initiatief met het personeel van de werkhuizen en de bereidwillige medewerking van de gidsen-promotoren, Eddy Eneman en Dirk Dewilde het gebouw een likje verf gegeven, maar dat was het. Sindsdien is het dak blijven lekken en het gebouw verder blijven verkommeren.»

Zelf is Vermandel niet op de hoogte gebracht van de plotse sluiting: «Onze Vriendenkring en haar ca. 200 leden is niet betrokken bij de dagelijkse uitbating. Vandaar wellicht.» Maar heeft zo'n Vriendenkring nog zin als het Noordzee-Aquarium uit het stadslandschap zou verdwijnen? «Daar gaan we ons nu met het bestuur over beraden. Als culturele vereniging met de uitgave van eigen boeken, tentoonstellingen en een eigen tijdschrift vormen we nog wel een stem in het maritiem culturele gebeuren van deze stad. Met of zonder gebouw!»

Marc Loy (artikel De Zeewacht)

Wordt vervolgd,

Patrick Vermandel

Enkele beelden tijdens Oostende voor Anker 2019

Lady Grey (IBIS)

(foto's Rudy Laforce)

't Waterhuis

Alle dagen open: 11.00u - 23.00u
Keuken doorlopend open: 11.30u - 22.00u

* Groot assortiment aan wijnen en bieren
* Grote keuze aan pasta's
* Vegetarische menu's

* Honden toegelaten
* Wi-fi

Vindictivelaan nr 35, 8400 Oostende 059/803273

- Recht tegen over het Oostends Station en Ijslandvaarder Amandine -

http://www.waterhuisoostende.be en facebook

WIE VAART ER MEE MET DE NELE ?

De Nele vaart ook voor onze Vrienden van het Noordzee Aquarium van Oostende.

• • •

Dagvaart van 10u00 tot 17u30

Middagmaal mogelijk, met belegde broodjes of warm (af te spreken)
Consumpties aan € 1,50

• • •

Namiddagvaart van 13u30 tot 17u30

Maximum 25 passagiers

Voor meer info zie www.denele.be of neem contact met André Nolf (0477 77 30 07)

FINAUT
VERZEKERINGEN
Elisabethlaan 393
8400 Oostende
Tel: 059 / 80 26 79
ERKENDE
VERZEKERINGSMAKELAARS
FSMA 019184A

Uit een zeemansboek van 1950:

Eerst de wind en dan de regen,
daar kan een marszeil wel tegen.

Maar eerst de regen en dan de wind,
reef dan eerst de marszeilen maar
gezwind.

Alles voor Dier en Tuin
Kolen - Brandhout - Propaan - Butaan - Mercerie

De Wever - Vanlommel
Fritz Vinckelaan 165, 8450 Bredene
059/32 17 28 • 0476/22 62 96 • Fax: 059/250 289

DEPOT industriële gassen
Aardgasverdeler

antargaz MESSER

WWW.WEVER.BE

Remi Pyson, weerstander en politiek gevangene WO II

(vader van Arne Pyson, lid vzw zeilschip Mercator)

Remi, mijn vader, werd geboren op 09 oktober 1920 in De Panne. Zijn ouders waren zoals vele 'Puzzeschieters' uit de visserij afgezakt naar Oostende. De zwangere Léontine Boels was voor de bevalling terug naar de Westhoek bij haar moeder Julia Lambrecht gaan verblijven. Haar moeder hield een herberg open in de Veurnestraat, De Panne. Hij groeit op in Oostende waar zijn ouders in de Schipperstraat woonden en doorloopt de visserijschool "Paster Pype". Daarna gaat hij naar het 'Klein Seminarie' te Roeselare om priester te worden. Dit duurde echter niet lang. Toen zijn vader August vanuit zee thuis kwam, was dit gauw ten einde. Hij heeft dan maar als scheepsjongen met z'n vader meegevaren. Eén reis maar, het harde vissersleven kon hij niet aan.
In 1936 neemt hij dienst op de staatspakketboten als hulpsteward, bij de restauratie met als uitbater Mr. R. Deveylder. In 1937 neemt uitbater Mr. R.L. Peeters de zaak over. Hij blijft varen tot hij in 29/02/1940 opgeroepen wordt als milicien van de klas '40 .

Stamnummer 253388 komt terecht bij het 4° Grenadiers, 2° Compagnie, als korporaal. Op 10 mei 1940 maakt hij de veldtocht mee tot 14/05/1940, het ogenblik waarop zijn eenheid naar het zuiden van Frankrijk rond Perpignan wordt overgeplaatst. Hij wordt na de capitulatie van het Belgisch leger op 16/08/1940 te Loure (Fr) met onbepaald verlof gezonden en krijgt op 27/08/1940 toestemming om naar België terug te keren. Na zijn demobilisatie woont hij bij z'n broer Henri, die visser was, in de Thomas Van Loostraat te Oostende. Zijn ouders waren echter bij het uitbreken van de oorlog met hun vissersboot via wat omzwervingen in Frankrijk naar Engeland overgestoken en kwamen zoals vele vissers in Brixham terecht.

Hij werkte een tijdje in het "Ostende Palace Hotel", een voormalig hotel dat door de Duitse bezetter gebruikt werd als logistiek centrum waar voornamelijk voedsel opgeslagen werd. Daar kon hij regelmatig, met vrienden en heel veel schrik, wat eten stelen. Want 'Wer stiehlt wird erschossen'. Na het verdwijnen van een ham werden de vier vrienden opgepakt maar bij gebrek aan bewijzen terug vrijgelaten en ontslagen.

Via één van die kameraden kwam hij in contact met mensen van het verzet zoals H. Barbary (de latere politiecommissaris) Frans Pauwels, Dokter Jacquet e.a. Hij werd lid van het 'Geheim leger -schuiloord Oostende', woonde de geheime vergaderingen bij en wierf leden aan.

Nadien kwam hij vanaf 01/01/1941 tot 08/05/1945 in dienst bij de Gewapende Weerstand.

Hij huwde met Yvonne Van Loocke op 18/10/1941. Hij wordt sectieoverste in 1942 en is ingedeeld bij de gewapende weerstandsgroep A - Spionage.

Hij gaat aan de slag bij de scheepswerf Beliard te Oostende**.** Daar werden de Duitse marinevaartuigen onderhouden en hersteld. Gevaarlijk maar ideaal om veel vertrouwelijke informatie in te winnen en door te spelen naar Londen.

Later saboteerde hij ook vijandelijke zeevaartinrichtingen.

Hij kreeg ook de opdracht om informatie en afmetingen over een bunker op de zeedijk (plaats van het huidige Casino-Kursaal) op te nemen en door te spelen aan de geallieerden. Met succes voerde hij dit uit in volle spergebied en in zeer gevaarlijke omstandigheden.

Het mooie liedje blijft echter niet duren en op 04/05/1944 om 11.00u wordt hij aangehouden op de scheepswerf.

Opgepakt door de G.F.P. Gestapo werd hij overgebracht naar de gevangenis te Brugge waar hij de harde ondervragingen doorstond. Daarna werd hij overgebracht naar St-Gilles te Brussel op 12/06/44 om de onmenselijke Gestapo-praktijken te ondergaan. Ik hoor mijn vader het nog zeggen dat deze periode de ergste was: "...sigaretten werden op het lichaam uitgedoofd in de open wonden van de vorige keer, dwaas geslagen bij zijn voeten, de stenen gang door gesleurd met zijn hoofd bonzend op de vloer naar zijn cel, voortdurend wakker gehouden, opnieuw en steeds opnieuw die ondervragingen, zonder ophouden geslagen en gestampt, steeds denkend…dit is de laatste dag. Ze maken me kapot, uren naéén zonder slaap, zonder eten, zonder drinken. De eerste slag was niet het ergste. Telkens verdrievoudigde de pijn. Met opzet werd opnieuw naar de getroffen plaatsen gemikt en die werden ook telkens weer opnieuw getroffen..."

Een vriend daar ook opgesloten, kan deze martelingen niet meer aan en springt voor de ogen van mijn vader van de verdiepingen door het trapgedeelte naar beneden, waar hij levenloos blijft liggen.

Een tijd nadien wordt hij op transport gezet richting Duitsland; in een beestenwagen van de spoorwegen, als haringen in een ton opeengepakt, dagen aan een stuk. In een donkere, muffe naar urine stinkende omgeving*)* gaat de reis naar Beyreuth. Ze waren vertrokken op 11/07/1944 en komen aan op

14/07/1944, na een lange bange tocht. De reis gaat verder over Ingolstadt (21/08/1944) naar Kaisheim (02/09/1944). Drie maanden later wordt hij op transport gezet naar Dachau (07/03/45) waar zij op 09 maart 1945 aankomen. Daar krijgt hij het nummer 152604.

Derde van rechts, Remi Pyson

Veel heeft mijn vader mij persoonlijk over deze zwarte periode niet verteld maar steeds herhaalde hij hetzelfde:

“ ...Eerst werd ik tewerkgesteld in de schoenafdeling, waar de schoenen van vermoorde en verbrande Joden moesten verzameld worden. De beste exemplaren werden hersteld. Daarna moest hij de gaskamers leegmaken en de lijken op een kar gooien, richting verbrandingsovens waar dagenlang een verschrikkelijke stank hing. Het ergste om zien waren de mensen die met hun vingers, tot bloedens toe, gepoogd hadden om de deuren te openen...

Slapen deden we met negen mannen op twee bedden van negentig centimeter. Als één zich omdraaide, moesten we allemaal omdraaien. Sommige groepen sliepen op een andere manier. Naast iedere man die met zijn hoofd aan één eind sliep, lagen de voeten van een andere man die zijn hoofd aan de andere zijde van het bed had neergelegd. Als iemand ’s nachts moest gaan plassen, dan had hij geen enkele kans meer om zich weer in de stevig

aan elkaar gesloten massa te wringen. Hij kon natuurlijk op de vloer slapen maar als hij ontdekt werd, dan betekende dat op z'n minst een paar schoppen in zijn ribben, en gewoonlijk vijfentwintig stokslagen. De meesten gaven er dan ook de voorkeur aan hun water te laten lopen. De stank en de vuiligheid konden toch niet erger meer worden dan ze al waren.

Mijn rantsoen eten op een dag bestond uit een stuk beschimmeld brood, een kom vettig water die doorging als soep en één maal per week een vinger-hoedje vetachtige soort margarine.

We hadden geen eetkom, omdat er voor de tweeduizend bewoners van het blok slechts drie - of vierhonderd voorhanden waren. Wanneer er 's middags werd geroepen: 'Kesselkolonne austreten zu Suppe abholen' dan drumden we allemaal bij elkaar, met de ellebogen werkend om zo dicht mogelijk bij de deur van onze Stube te staan. Want daar werd de soep uitgedeeld, buiten. De soep werd neergezet aan de ingang van de blokken en daar afgehaald door de keteldragers. De uitgehongerden schoven aan, met stompen en trappen in bedwang gehouden door de Stubedienst, wat nog nodig was ook, want anders braken er verwoede gevechten uit onder de krachtelozen om één plaatsje te winnen. De eetkommen werden uitgedeeld aan de mannen die het dichtst bij de ketel stonden en de Stubälteste schepte in iedere kom een soeplepel. Het was eigenlijk dom om je te haasten bij de eerste te zijn. De soep was héél dun en alleen op de bodem van de ketels was er een beetje 'dik'. De Stubeälteste paste er wel voor op om in de soepketel te gaan roeren om het bezinksel over de hele ketel te verdelen. Want het blokpersoneel at uit dezelfde ketels en ze behielden de onderste laag voor zichzelf. Maar niemand had het geduld om te wachten. De geur van de soep maakte automatisch dat je naar voor begon te dringen. Soms verliep de soepbedeling voor een paar dagen ordelijk. Dan moest je je nummer roepen en een Schreiber zette een kruisje achter je nummer op een lijst. Wie eenmaal zijn soep vasthad, moest die zo gauw mogelijk uitslurpen - een lepel hadden we ook niet - en zijn eet-keteltje doorgeven aan de kameraden die verder stonden aan te schuiven en die er nog geen hadden bemachtigd. Nu kwam het natuurlijk in niemands gedachte op die eetketeltjes door te geven zonder er eerst grondig met zijn vingers door te strijken, waarna die vingers zorgvuldig werden afgelikt. Op een keer heb ik daarvoor eens een dik pak ransel gekregen van een Duitser. Hij had het niet tegen mij alleen maar ook tegen de mannen die voor en achter mij stonden. Schamen jullie je niet? Wat zijn jullie voor een stelletje onbeschaafde... "

Toen ik als kind niet wou eten, vertelde mijn vader eens het volgende verhaal: " ...*Op een nacht, na een feest van de S.S.- bewakers kwamen die uit een barak en gingen aan de omheining van prikkeldraad overgeven, ik had zo'n honger, dat ik hun kots opat...*"

Hij vertelde ook altijd over een Rus, een boom van een vent, die opgehangen werd omdat hij zijn rantsoen brood had weggegeven aan een kind**.** De Rus was verraden door een priester...

Het steeds wederkomende "appèl" op de grote binnenplaats 's morgens, 's middags en 's avonds, uren stilstaan, soms naakt, soms spoten ze water op de naakte lichamen in de vrieskou...

"*...Een vijftal S.S.- ers sloegen zich een weg door de aangetreden gevangenen, kozen willekeurige mannen uit en stompten die in de richting van veroordeelden. Negen waren het er en ze werden in groepjes van drie achter de veroordeelden geduwd. Bij de touwen. En die negen keken. Bijna gelijktijdig klonken twee bevelen: 'Trekken!' 'Muziek!'.*

Ik keek. Ik keek door de tranen heen maar ik heb nooit iets scherper en meer gedetailleerd gezien. In mij was spanning, wanhoop, haat, ongeloof. Overal om me heen was spanning, wanhoop, haat en ongeloof. Het was of we geen adem meer hadden. We maakten geen enkel geluid. Anders waren er altijd geluiden van schuivende voeten of hoestbuien. Maar nu was er stilte. Alleen de muziek was er. En de barbaarse haatsmoelen van de S.S. Die keken allemaal gretig. Met op iedere smoel een eigen uitdrukking: vrolijkheid, spot, hoon, superioriteitsgevoel en perversie. Ik keek, misschien vooral, naar de negen ongelukkigen die moesten trekken. Het was nog niet tot hen doorgedrongen. Het had nog niet willen doordringen. Dat er een verband was tussen hun aanwezigheid daar bij het touw en het touw zelf. 'Trekken, jullie vervloekte crematoriumhonden, of jullie worden zelf opgehangen'.

En de skeletten trokken...

Hun gezichten waren maskers van onbeschrijfelijke ellende. De koorden spanden zich, sneden onder de kin van de veroordeelden. Maar de stroppen sloten zich niet. Ook niet toen het drietal nog maar net met hun tenen op de vloer stond. Ook niet toen ze vrij in de ruimte bengelden. Hun voeten zochten trappelend naar de grond. Dit maakte dat de stroppen zich begonnen te sluiten. Als langzaam wurgende handen. Eén trekkend, huilend drietal was al uitgeput. Ze lieten het touw los. De veroordeelde belandde op zijn voeten, zakte door zijn knieën. Hij kuchte uit zijn gesloten keel, wurmde twee vingers tussen zijn nek en het touw. De S.S.'ers sprongen toe. Vloekten.

Sloegen er met de zweep op los. De geraamten trokken opnieuw. De veroordeelde kwam langzaam weer overeind, werd langzaam weer van de vloer geheven. Zijn hand zat nog altijd achter het touw.

Onvergetelijke, hallucinante verschrikking. Muziek. Grappige opmerkingen van de S.S.'ers. 'Kijk es, die ene stinkerd vindt het nog altijd lollig'. Drie opzwellende onkennelijk wordende gezichten. Uitpuilende ogen. Tongen die dikblauw tussen de gezwollen lippen barsten. De trekkers huilden. Ze hingen met hun volle gewicht aan de touwen. Ze waren woedend omdat het zo lang duurde. Woedend op de S.S. die hen uitgekozen had. Woedend op de gehangenen, die niet wilden sterven. En miserabel omdat ze wisten dat ze vanaf dat ogenblik uitgestotenen zouden zijn in het kamp. En omdat ze wisten dat hun handen eeuwig de schuld zouden voelen.

Niemand wist hoe lang het huiveringwekkende schouwspel duurde. Waarschijnlijk een kwartier tot twintig minuten. Iedere seconde was een eeuw van gruwel. Het spartelen verzwakte geleidelijk tot spasmodisch schokken. Er kwam wat dof gorgelend geluid uit een van de kelen, duidelijk waarneembaar boven de muziek uit, die schetterde tegen de blote wanden. Dan kwamen de drie lichamen één voor één tot volkomen rust.

Ik proefde bloed. Ik had mijn onderlip stukgebeten. Haat. Dit is haat. Is het niet een van de grootste misdaden van de nazi's? Dat ze beschaafde mensen konden brengen tot een eeuwige, obsederende haat?

'Hou er voortaan je mond over', zei een vriend die avond. Ik beefde voortdurend. Ik kon me niet stil houden. Ik had barstende hoofdpijn..."

Een jonge Noorse verzetsstrijder - die hij had leren kennen in het kamp - beloofde hij die avond vóór zijn terechtstelling: "...als hij ooit levend uit Dachau geraakte en ooit een zoon kreeg... hij die de naam zou schenken van de opgeknoopte Noor...."

Zijn naam was: ... Arne..., mijn vader heeft inderdaad woord gehouden !

Eindelijk het einde:

"...Die nacht was Dachau's laatste nacht. Niemand sliep. We praatten over het ongewone alarm dat het kamp in beroering had gebracht, in de morgen van 28 april. En we raadden naar de betekenis van het machinegeweervuur. Er werd verteld dat de S.S. weg was en dat gedetineerden begonnen waren de voedselvoorraden van de S.S. te plunderen. We controleerden het niet. We hadden de kracht niet meer om te proberen de voedselmagazijnen te bereiken..."

Aangepaste 'Windjacke' van de Duitse "SS-Gebirgsjäger" ,
gedragen door Remi Pyson tijdens zijn bevrijding uit Dachau, 29 april 1945.

(foto: War Heritage Institute, het vroegere Legermuseum Brussel)

Het Concentratiekamp Dachau werd 29 april 1945 om 05.30u door Amerikaanse troepen bevrijd.

"...De morgen kwam. Een zonnige morgen. Er werd geen koffie uitgedeeld. Niemand schreeuwde ons naar buiten. We werden niet geteld. We hoorden gejuich buiten en dat gaf ons de kracht om naar buiten te strompelen. We zagen de reden van het gejuich. Een witte vlag op een wachttoren. We begonnen te schreeuwen en te huilen en elkaar te omhelzen. We hadden kracht om naar de prikkeldraad te lopen. Maar van een andere toren werd een salvo afgevuurd boven onze hoofden en we deinsden terug. Rond drie uur hoorden we intens vuren van machinegeweren en geweren. De spanning werd ondraaglijk. Er waren witte vlaggen op de wachttorens maar ze waren nog altijd bezet. Om vier uur begonnen de mitrailleurs van de wachttorens te vuren. Dat hield aan. Het duurde niet lang maar voor ons was het eindeloos. Opnieuw stilte. Motoren. Gejuich. Opnieuw drumden we naar de prikkeldraadversperring. Het was waar. Daar waren ze. In gekke wagentjes. Jeeps vernamen we later. Een S.S.-man op een toren greep nog naar zijn karabijn maar werd naar beneden geschoten.

We juichten. Tanks waren er ook. Geblindeerde wagens. Wilde blijdschap maakt mensen gek. Ze stortten zich in het prikkeldraad en werden geëlektrocuteerd maar door een of ander mirakel waren er anderen die door de versperring heen geraakten..."

De eersten die het kamp betraden waren een Belg, Paul M. Lévy, later professor aan de K.U. Leuven en een Amerikaanse vrouwelijke oorlogscorrespondent.

"...Maar wij zagen alleen die vrouw. We omspoelden haar en we wilden handen drukken, onze bevrijders omhelzen, hen aanraken om zeker te zijn dat het echt waar was. Maar ze waren niet happig op onze aanrakingen. We beseften niet hoe verschrikkelijk we wel stonken..."

"...Dit had het einde moeten zijn maar dat was het niet. Het sterven ging door. De Amerikanen hadden geen voorraden bij zich. Wel vonden ze in het kamp grote blikken van één kilogram vet vlees. 'Kouwe aap' noemden we dat. Een kilo kouwe aap per uitgehongerd skelet. Met luidsprekers werd ons verteld dat we het vlees niet in één maal mochten eten. Dat onze magen niet bestand waren tegen het vet.

Maar dan hadden we de blikken in ons bezit. We hadden geen werktuigen om ze open te maken maar dat was geen probleem. In een oogwenk waren ze open en niemand dacht nog aan de waarschuwingen. Het vlees werd meteen naar binnen geschrokt. De volgende dag had de helft van het kamp diarree. De sterfte nam toe. Dat er na de bevrijding zoveel mensen stierven, was volgens mij omdat de veerkracht gebroken was. Dit was de dag waarop we hadden gewacht. Onze wil om te overleven had zich beperkt tot deze dag. We dachten dat het nu allemaal in orde was en we vergaten verder te vechten. Want dàt is het enige wapen geweest dat we hadden om te overleven: de wil..."

Uit wat bewaarde brieven aan mijn moeder vond ik volgende gegevens over zijn terugkomst:

Bevrijding kamp: 29/04/1945 om 05.30u - Vertrek Dachau = 12/05/45 om 08.20u, Karlruher = 12/05/45, 24.05u aankomst, vertrek op 13/05/45 om 12.20u**,** dan vervolgens Stutgart - Manheim -Darmstadt- Frankfurt- Giessen aankomst om 01.20u, vertrek 14/05/45 om 08.20u**,** aankomst Luik 14/05/45 om 09.20u waar een ontluizing plaatsvond., Na andere kledij te hebben ontvangen*),* vertrok hij op 15/05/45 met een trein over Brussel (09.45u) naar Oostende. Hij had er welgeteld 377 dagen als politiek gevangene op zitten. Hij woog amper 45 kg toen hij terug in Oostende aankwam.

Na een herstelperiode, waar hij dankzij Mevr. Serruys (echtgenote van de burgemeester) wat kon helpen in het plaatselijk Rode Kruisdepot, nam hij op 1 Juli 1945 dienst bij de Britse Inlichtingendienst S.O.E. (Special Operations Executive) maar kreeg geen toestemming om met het bezettingsleger naar Duitsland af te reizen. Men was bang dat ex-politieke gevangenen weerwraak zouden nemen op de Duitse bevolking.

Hij is dan terug in dienst gegaan op 18/10/1945 als steward op de Oostende-Doverlijn en dit tot bij zijn overlijden op 24/04/1965. Een jarenlange ziekte werd hem fataal. Zoals mijn grootvader was ook mijn vader een zeer werklustig, zeer rechtvaardig en eerlijk man. Zijn interesse ging uit naar alles wat geloof, spiritisme, e.d. was, hij had onder meer de Bijbel, Koran, joodse en dergelijke geschriften bestudeerd. Hij kon ook de tarotkaarten leggen en was geïnteresseerd in hypnose. Ook sprak en schreef hij vlot acht talen.

Hij was altijd opgewekt, had altijd een vriendelijk woord en gebaar voor iedereen, stond open voor ieders mening maar ging geen discussie uit de weg. Een echte levensgenieter!

X: Remi Pyson op de 'Prince Charles'

foto's en tekst: Arne Pyson

Links, Remi Pyson als steward aan de keuken van de Prins Albert.

Openingsuren ' t Kofschip

Dinsdag tot en met zaterdag van 11.00 uur tot 20.00 uur
Gesloten op zondag, maandag en feestdagen

- gelegen naast Delhaize Hazegras
- mooi terras met zicht op de Mercator
- het eten wordt met verse producten à la minute klaargemaakt

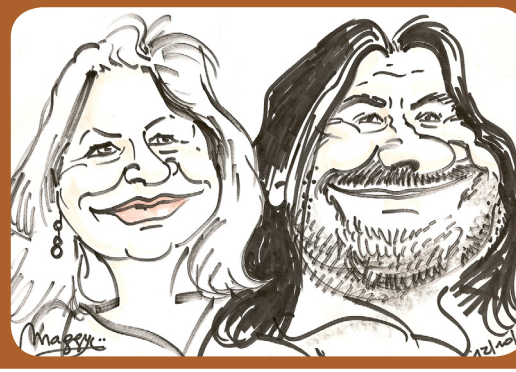

HETZEEVISSERSFONDS
fonds voor bestaanszekerheid

Openingsuren:
Van maandag t/m donderdag
van 8.30u tot 12.15u en 13u tot 17u
Op vrijdag van 8.30u tot 12.30u

Zeevissersfonds
Vijverstraat 47, bus 3 - 8400 Oostende
Tel: 059 509 555
Fax: 059 509 525
info@zeevissersfonds.be

ARGENTA
uw appeltje voor de dorst

Kantoor GUIDO DANNEEL bvba

Torhoutsesteenweg 88A (Petit Paris), 8400 Oostende
Tel. 059 51 51 76
•
Stockholmstraat 39, 8400 Oostende
Tel. 059 70 46 62

BELEGGEN - KREDIETEN - VERZEKERINGEN

CBFA - nr 42097 - ON - nr. 0463117986

Aantal leerlingen per zeereis met het opleidingsschip MERCATOR

(Volgens het archief Hogere Zeevaartschool Antwerpen)

Reis	Cadetten	Leerling matrozen	Leerling koks en/of bakker	Leerling machinisten
1	14	-	-	-
2	19	13	1	3
3	33	-	-	3
4	15	13	-	4
5	11	9	3	4
6	22	17	3	3
7	27	17	4	2
8	30	13	3	5
9	19	9	2	2
10	31	11	4	1
11	21	9	2	1
12	18	13	7	1
13	18	4	5	4
14	10	15	2	-
15	10	17	5	4
16	36	5	5	3
17	14	18	3	4
18	18	22	5	4
19	32	8	5	4
20	32	5	3	5
21 (*)	-	-	4	-
22	39	11	6	-
23	20	23	6	-
24	23	12	7	-
25	28	8	6	-
26	32	6	6	-
27	46	6	7	-
28	44	0	8	-
29	40	13	8	-

30	46	5	8	-
31	46	6	8	-
32	42	13	8	-
33	41	12	8	-
34	43	13	8	-
35	42	16	8	-
36	52	4	8	-
37	51	8	8	-
38	54	4	8	-
39	51	4	8	-
40	50	6	8	-
41	48	6	8	-

** Schooljaar 1960 - 61: 30 cadetten en 8 leerling koks*

Opmerking:

** Reis 21 (1950) was een proefreis. Tijdens WO II is de Mercator moeten overgaan naar de geallieerden (Engelsen), dit om te dienen als logistiek schip voor hun duikboten in Freetown (Sierra Leone). Na WO II en vele onderhandelingen met de Engelse admiraliteit (1945-1947), teruggave van de Mercator en op sleeptouw naar België voor herstellingen op de scheepswerf te Gent.*

(Herstellingen op de scheepswerf van 1948 tot 1950).

Kombuispersoneel zeilschip Mercator met de leerlingen koks en bakker, reis 28 (1954).

Rudy Laforce

brochures

folders

boeken

doosjes

lowyck
producent
van drukwerk

Maritiem Instituut Mercator

Maritiem secundair onderwijs

1ste – 2de – 3de graad

www.maritiemonderwijs.be

ASO
TSO
BSO
DBSO

Nieuwe richting:

ASO MARITIEME WETENSCHAPPEN

(wetenschappen-wiskunde)

Baggervaart

Koopvaardij

Zeevisserij

Sleepvaart

Kustvaart

DE “HAVENKAPITEIN” OF WANNEER DE NATUUR TE DICHT BIJ KOMT

Eén lange witte rij zwanen of lepelaars over de Noordzee tegenover een achtergrond van woeste wolken is altijd weer een belevenis. De knobbelzwaan (Cygnus olor) “leeft buiten broedtijd in troepverband, op meren en langs beschutte zeekusten" (Vogelgids, Petterson).
De meest besproken vogel van Noorwegen, de “Havenkapitein”, werd gedood. De statige knobbelzwaan had zijn woonplaats uitgekozen in het havenbekken van Osøyro, ten zuiden van Bergen in de provincie Hordaland in Noorwegen. De “Havenkapitein” heeft een belangrijk aandeel gehad in het voorzien van een mooi nageslacht ten noorden van de Hardangerfjord. Maar een turbulent leven werd hem in de nacht van 2 augustus 2017 fataal: met een harde slag op de kop was het amen en uit!
De majestueuze knobbelzwaan die zich bijna tien jaar ophield in het havengebied werd plots geschiedenis. Er werd in de gemeenteraad overlegd, maar het wrange vonnis werd geveld op grond van herhaaldelijk agressief gedrag: even voordien had hij zelfs een bootje met passagiers aangevallen.
De hevige discussies rond de “Havenkapitein” reiken veel verder dan dit specifieke voorval. De vraag is hoe mensen moeten omgaan met de natuur. Wij zijn ondernemend en onze expansiedrang is grenzeloos: wij bouwen villa’s en bedrijven, graven kanalen, leggen pretparken aan, bouwen windmolenparken en vinden dat een hele verbetering. En dat is ook zo. Maar er is een keerzijde, want dieren en planten houden geen stand en moeten wijken.
En af en toe komt de natuur geweldig dichtbij (een everzwijn, een hert, een eland die plots de weg oversteekt).
De meeste inwoners van Osøyro koesterden dat woelwater, dat wild geval. Ze wilden er geen kwaad over horen, anderen verwensten het beest en gebruikten geweld wat het dier extra agressief en onzeker maakte.
Afstand houden en respect betuigen is altijd een goed uitgangspunt. Een knobbelzwaan, vooral het mannetje, kan bijzonder boos worden, blazen en vervaarlijk tekeer gaan tijdens het broedseizoen. Het is dan op zijn hoede voor alles wat het als bedreigend ervaart en te dichtbij komt. Nooit uitdagen, afstand houden, op je stappen terugkeren is de boodschap. Zo’n zwaan spreekt een andere taal dan wij. Hij kent geen grens tussen leven en dood wanneer hij zijn jongen beschermt.

Er komt een nieuwe, misschien even statige en sierlijke knobbelzwaan in het havenbekken van Osøyro. Het wijfje heeft geruid, is tot vliegen in staat en kan haar jongen beschermen. Een zwanenfamilie heeft meestal een hechte band, ze blijven alle tot het voorjaar samen,

de jongen zijn dan 8 – 10 maand oud. Ze hebben vaardigheden ontwikkeld en beschikken over eigenschappen om zichzelf in de vrije natuur te handhaven. De zwaan werd op het moment verwijderd dat de jongen het *kunnen* klaarspelen zonder de beschermende vleugels van hun vader, de "Havenkapitein". Men had de zwaan kunnen vangen en verplaatsen naar oorden waar hij welkom was. Men heeft dit niet gedaan, wat ik betreur. Sommigen zagen al naar hem uit! Knobbelzwanen uit Zweden en Engeland werden vroeger al succesvol naar Noorwegen overgebracht.

De sierlijke zwaan heeft voor zijn 'wangedrag' duur betaald. Bij leven was hij een voortvarende vader die mede met één wijfje tussen 2011 en 2017 in de provincie Hordaland 32 prachtig geschapen vogels het levenslicht liet zien. De resultaten van het ringwerk leerden dat de juveniele zwanen zich verspreidden in het noorden van de Hardangerfjord, een gebied waar voordien weinig broedgevallen waren.

Bron: Norsk ornithologisk forening (NOF)

tekst en foto: Johan Corveleijn

Frituur
't Hazegras

Graaf de Smet de Naeyerlaan 20

8400 Oostende

UURWERKEN - JUWELEN - SPORTTROFEEEN

't gouden klokje

M. ROMMELAERE-DELEU

Voorhavenlaan 51
8400 Oostende

Vuurtorenwijk
Tel. 059/32 03 21

Oostendse Vishandel D.V.

Vismijnlaan 109 - 8400 Oostende

TEL. 0473 75 01 21
FAX 059/33 38 58

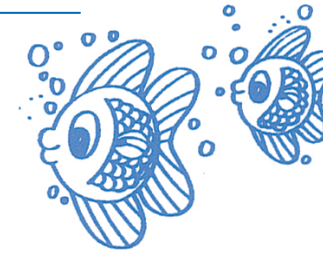

Openingsuren:
Maandag tot vrijdag: 7u30 - 17u00
Zaterdag en feestdagen: 7u30 - 12u30
Zondag gesloten

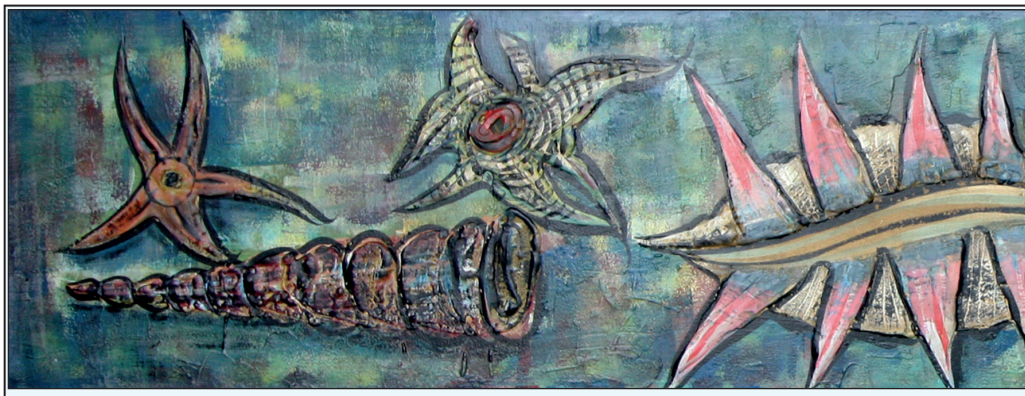

Robert Vanheste

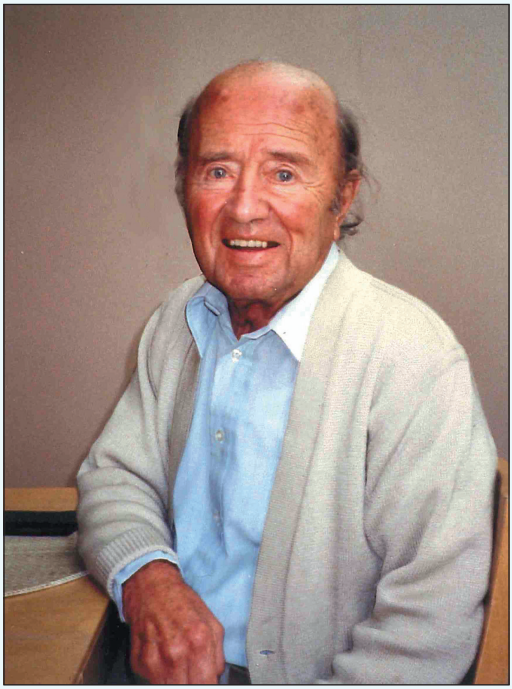

herkomst: André Baert *©Beeldbank Oostende*

Dat Oostende heel wat kunstenaars telde die zich door de vele facetten van het maritieme leven lieten inspireren, is vanzelfsprekend : François Musin, Willy Finch, James Ensor, Jan De Clerck, Leon Spilliaert, Constant Permeke maar ook Eugeen-Achiel Gerbosch, Pierre Verbeke, Gustaaf Vanheste... De lijn kunnen we trouwens gemakkelijk doortrekken tot vandaag en ook Bertje Vanheste hoort in dat rijtje thuis.

werk 1964, 160 x 28cm (Privébezit)

Officieel was het Robert Vanheste. Voor kennissen was het Bert, Bertje, Rob of Bob. Klein van gestalte, vaak met een schipperspet op, was hij joviaal in de omgang en telde vele vrienden en bewonderaars.

Hij werd geboren in Oostende op 13 juli 1913 als zoon van Gustaaf Vanheste en Sylvie Nysen. Vader Gustaaf (°1887), verfhandelaar en herbergier, was zelf ook kunstschilder - als dilettant weliswaar. Hij was vooral gekend door zijn onderwatertaferelen met vissen en schelpen. Maar evengoed schilderde hij duinen of vissers. In 1928 werd hij “ontdekt” door de Brusselse schrijver Michel de Ghelderode die zijn werken op een positieve manier ongewoon bizar vond en door wiens toedoen hij in het tentoonstellingscircuit geraakte. Tijdens de jaren ‘30 was hij huisbewaarder in het Museum Fort Napoleon. Daaraan kwam een einde toen het museum sloot in 1939. Hij overleed in 1975. Bertje had een oudere broer Georges-Arthur (°1909) die ook schilderde en zich -op zijn Spaans- graag “Jorge” noemde.

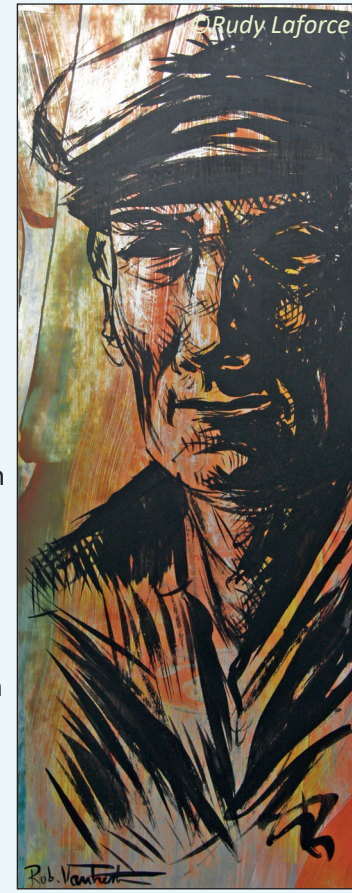

werk 1975 (Privébezit)
16 x 38cm

Het “artistieke” element in de familie vinden we echter al bij grootvader Emile Vanheste (1847-1933), die achter-glas-schilderijen maakte. Met een schilderende broer, vader, grootvader, een oom Eugène (°1872) en met bovendien een nauw familieverband dat leidt naar de beeldend kunstenaars Roland en Steven Devolder, kunnen we bijna spreken van een “artistiek DNA”. We veronderstellen dat het vooral bij zijn vader is dat Bertje de knepen van het métier leerde : we hebben geen weet van een academische opleiding waar dan ook.

Beroepshalve was Bert Vanheste decorateur en letterschilder. Zo was hij vele jaren etalagist bij “A l’Innovation”. Over zijn eventuele artistieke bezigheden tot de vroege jaren vijftig weten we bitter weinig. Eén van de vroegste schilderijtjes die we van hem kennen toont in driftige borsteltrekken de bocht van de Zeedijk aan “Petit Nice” in de naoorlogse toestand : een desolaat ruïnelandschap met een gapend gat waar voorheen de Kursaal stond. De vroegste tentoonstelling van Bertje die we terugvonden was pas in 1956.

Schilderij in het Mu.Zee *©Norbert Hostyn*

Het schilderachtige van het maritieme Oostende, vooral de wereld van de visserij, was zijn geprefereerde onderwerp. Niet het drukke, meer mondaine badstad-aspect. Via zijn vader kwam hij al vroeg in contact met het visserswereldje maar ook met kunstenaars. Hij maakte de bouw van de nieuwe vismijn mee en het sluiten van de oude. Het verleggen van het visserij-zwaartepunt van de kaai en het schipperskwartier naar de

Schilderij, 156 x 120cm (1994) v.z.w.Noordzeeaquarium

Een typisch nieuwjaarskaartje van Bertje voor familie en vrienden.
11 x 14cm, (1972)

oosteroever en de Opex.
De Visserskaai werd bijna het exclusieve domein van de kleine kustvisserij. De Visserskaai betekende ook de vistrap en de garnaalmijn en het bonte wereldje errond.

Eigenlijk zette Bertje Vanheste de stijl van zijn vader verder. Ook van hem onthouden we vooral zijn kleurrijke taferelen met allerlei vissen en andere zeedieren of zijn vissersfiguren in olie of aquarel. Levende vissen, schelpen en maritieme curiosa waren te zien in het aquarium van de Vrije Visserijschool annex zeemanstehuis “El Mar”.

Bertje Vanheste woonde lange tijd in de Dr. Verhaeghestraat 111, tot hij verhuisde naar Mariakerke. In de Anjelierenlaan 13 had hij een woning met atelier en showroom. Die toonzaal, in de schaduw van de Onze-Lieve-Vrouwekerk, had de allures van een klein maritiem museum. Alleen jammer dat het zover buiten het maritiem-toeristische circuit lag.

vooraan (gekruiste armen): Robert Vanheste
uiterst rechts: kunstschilder Joris Houwen
tussen Robert Vanheste en Joris Houwen in: kunstschilderes Nadine Van Lierde

herkomst: Ignace Baillière *© beeldbank Oostende*

De opening ging gepaard met een receptie. Op de foto's zien we een dolgelukkig Bertje, naast mensen van de lokale pers en enkele collega's : Gust Michiels, Nadine Van Lierde, Joris Houwen...
Hier kwam je in de juiste sfeer terecht om een schilderij te kopen met een visserskop, met zwemmende vissen, een vissersboot, een havenzicht. Schilderijen waar iedereen wat aan had, ook wie niets van kunst kende.

Hij was niet de eerste kunstenaar die in Mariakerke kwam wonen: Willy Finch, Jean Vervisch, Felix Labisse en Karel De Muynck waren hem voorgegaan. Omzeggens om de hoek woonde Gust Michiels.

Schilderij, 156 x 120cm (1994) v.z.w. Noordzeeaquarium

vooraan: kunstschilder Robert (Bertje) Vanheste,
rechts (halfverscholen): Gust Michiels

herkomst: Ignace Baillière *© beeldbank Oostende*

herkomst: Ignace Baillière *© beeldbank Oostende*

Kunstenares Nadine Vanlierde, (?; dame rechts met kap), Katrien Degraeve (meisje), journalist John Hermans (2de van links), Michel Bailly, redacteur van het Franstalig Oostends weekblad " Le Courrier du Littoral " (3de van links), Robert Vanheste (4de van links, met hand aan de pijp), kunstschilder Joris Houwen (man met jas in het midden, 1ste uitbater van Het Kroegske)

Hij realiseerde een reeks muurschilderingen rond het thema “Oostendse visserij” in de refter van de firma Decrop alias “Crops” op de Hendrik Baelskaai. Een andere realisatie van Bertje -in een totaal ander genre- was de retro-achtige decoratie met Breugelse taferelen van het kippenrestaurant “Koekoek” in de Langestraat.

Bertje Vanheste was gehuwd met Hélène Messens (1914-1980).

We hebben een poging ondernomen om zijn Oostends tentoonstellingspalmares te reconstrueren. Ongetwijfeld ontbreken er vele kleinere initiatieven in de opsomming.

-1956, Oostende, A l'Innovation (groepstentoonstelling)
-1961, Oostende, Toulouse Lautrec (groepstentoonstelling)
-1972, Oostende, Galerie Forum (groepstentoonstelling)
-1974, Oostende, Garnaalmijn (met Gust Michiels)
-1975, Oostende, Galerie Forum (groepstentoonstelling)
-197?, Oostende, Galerie Forum (solotentoonstelling)
-1977, Oostende, Hotel Ensor
-1981, Oostende, Galerie De Peperbusse
-1984, Oostende, Galerie De Peperbusse
-1997, Oostende, Galerie De Peperbusse (groepstentoonstelling)
-2001, Oostende, Feest- en Kultuurpaleis (retrospectieve met officiële huldiging)

Die laatste tentoonstelling werd grotendeels gerealiseerd door Anne-Marie Desplanques, een goede kennis van de toen al zieke kunstenaar, die zich over hem ontfermde. Het deed hem duidelijk deugd zijn (inmiddels al fel uitgedunde) vrienden- en kennissenkring nog eens terug te zien.

Op 13 november 2002 overleed hij.

Werken van Bertje Vanheste in openbare verzamelingen zijn schaars : Mu.ZEE in Oostende (uit het vroegere Museum voor Schone Kunsten), de verzameling van de Heemkring "De Plate", de U.L.B. in Brussel.

Norbert Hostyn

DE VRUCHTEN VAN DE ZEE

WE WILLEN OOK IN DE TOEKOMST VIS-, SCHAAL- EN SCHELPDIEREN KUNNEN BLIJVEN ETEN. VIS IS IMMERS LEKKER EN GEZOND! EN ALS CONSUMENT WETEN WE GRAAG WAT WE ETEN. IS DE VIS WEL VAN GOEDE KWALITEIT? HOE GROOT ZIJN DE VISBESTANDEN? WORDT ER OP EEN DUURZAME WIJZE GEVIST, GEKWEEKT EN VERWERKT? VIA DEZE RUBRIEK HELPEN WE JE IN JE ZOEKTOCHT, DOOR NIEUWE INITIATIEVEN, TECHNIEKEN EN WETENSCHAPPELIJKE KENNIS OVER AL HET LEKKERS UIT DE ZEE DE REVUE TE LATEN PASSEREN.

De Grote Pieterman: vis met pit?

©Henk Heesen

Vóór de tweede Wereldoorlog vond je de grote pieterman (*Trachinus draco*) steevast in elke viswinkel. Jaarlijks werden toen enkele honderden ton van deze vis in de Belgische vismijnen aangeland. De vis was in die periode vooral afkomstig uit onze kustwateren en de zuidelijke Noordzee. De grote pieterman – door vissers ook wel *'arend', 'merlaan' of 'grote puikel'* genoemd – is nooit een eigenlijke doelsoort geweest voor onze visserij, maar kon in sommige periodes talrijk aanwezig zijn in de vangsten. Vissers kregen er een aardige duit voor in de vismijn.

Tanende aanvoer

De aanvoer werd gaandeweg zeer onregelmatig en klein, zodat de soort vanaf 1971 niet meer apart genoteerd werd in de aanvoerstatistieken. Daarna moesten vissers steeds dieper het Kanaal in om ze in hun netten tegen te komen. De strenge winter van 1963 of de op dat moment populair wordende boomkorvisserij worden wel eens met de vinger gewezen als reden voor de achteruitgang. "Maar één enkele verklaring voor de huidige lage bestanden in de Noordzee blijkt er niet te zijn", zegt visserijbioloog Adriaan Rijnsdorp van Wageningen IMARES in Nederland.

“De stocks gaan sinds het begin van de vorige eeuw gestaag achteruit, en dat kan niet gerelateerd worden aan één bepaalde gebeurtenis op een bepaald moment.” Rijnsdorp en zijn medewerkers wijten die daling aan een combinatie van factoren, maar de gestage overbevissing van deze zeer gegeerde soort is er zeker één van.

Ongekend is onbemind

De achteruitgang van de grote pieterman deed de soort van de menukaarten verdwijnen. De laatste jaren vind je grote pieterman terug in de ‘betere’ vishandel aan de kust, maar de consument kent ze nog nauwelijks. Nochtans heeft deze vis een zeer aangename textuur en smaak, die kan wedijveren met die van tong. De filets door bloem halen en daarna bakken in veel boter blijft de populairste manier om ze te bereiden. Meer moet dat niet zijn! Maar eerst marineren – in olijfolie en kruiden – en daarna grillen doet de smaak ook goed tot zijn recht komen. Deze stevige vis is ook ideaal om te verwerken in een bouillabaisse, of te frituren na door een beslag te zijn gehaald (lekker met verse tomatensaus!).

Pittig visje met gif

Beter bekend is dat pietermannen de enige giftige vissen zijn uit onze regio. Overdag liggen ze half ingegraven, met enkel hun kop en rugvin boven het zand. Als je hand of voet in contact komt met de stekels op hun rug of kieuwdeksels, pompen ze via de wond gif in je bloedbaan. De prik van een grote pieterman kan zeer pijnlijk zijn en bij gevoelige mensen hartklachten en shock veroorzaken. Goed om weten is dat warmte het gif inactiveert. De wonde schoonmaken met zo heet mogelijk water is dan ook de boodschap. De kans dat strandtoeristen een grote pieterman tegenkomen in de branding is quasi onbestaand, want die leeft in dieper water. In de branding kun je zijn kleine broertje de kleine pieterman (*Echiichthys vipera*) tegenkomen, die enigszins minder ernstig prikt. Vóór het aanlanden is de giftige eerste rugvin vaak al weggesneden. In het geval dat nog niet zou gebeurd zijn, laat je dan niet afschrikken om dit visje te kopen! Vraag de vishandelaar om de kop en vinnen weg te halen en de vis te fileren. Want laat het duidelijk wezen: dit is een lekker visje!

De aanvoer (in ton) van grote pieterman door Belgische vissers in de Belgische vissershavens kende vanaf 1929 een gestage achteruitgang. Niettegenstaande de soort ook vandaag soms nog aangevoerd wordt in kleine hoeveelheden, werd ze sinds 1971 niet meer apart opgenomen in de aanvoerstatistieken.

Met dank aan Ann-Katrien Lescrauwaet, Heidi Debergh, Adriaan Rijnsdorp en Henk Heessen.

© VLIZ, De Grote Rede nr 24 van 2009

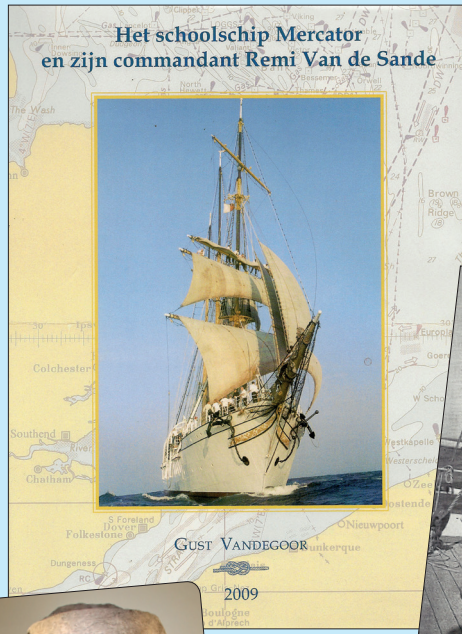

Uitzonderlijk boek met 457 Blz

beperkte oplage

€65,00

met o.a.de reis naar het Paaseiland in 1934-1935

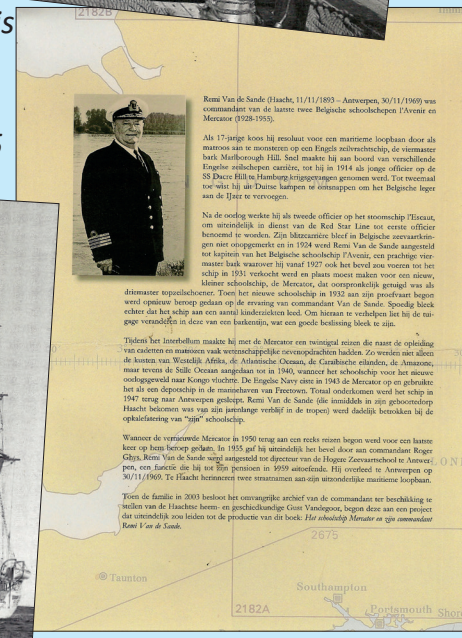

Remi Van de Sande (Haacht, 11/11/1893 – Antwerpen, 30/11/1969) was commandant van de laatste twee Belgische schoolschepen l'Avenir en Mercator (1928-1955).

Als 17-jarige koos hij resoluut voor een maritieme loopbaan door als matroos aan te monsteren op een Engels zeilvrachtschip, de viermaster bark Marlborough Hill. Snel maakte hij aan boord van verschillende Engelse zeilschepen carrière, tot hij in 1914 als jonge officier op de SS Dacre Hill te Hamburg krijgsgevangen genomen werd. Tot tweemaal toe wist hij uit Duitse kampen te ontsnappen om het Belgische leger aan de IJzer te vervoegen.

Na de oorlog werkte hij als tweede officier op het stoomschip l'Escaut, om uiteindelijk in dienst van de Red Star Line tot eerste officier benoemd te worden. Zijn bliksemcarrière bleef in Belgische zeevaartkringen niet onopgemerkt en in 1924 werd Remi Van de Sande aangezeld tot kapitein van het Belgische schoolschip l'Avenir, een prachtige viermaster bark waarover hij vanaf 1927 ook het bevel zou voeren tot het schip in 1931 verkocht werd en plaats moest maken voor een nieuwe, kleiner schoolschip, de Mercator, dat oorspronkelijk getuigd was als driemaster topzeilschoener. Toen het nieuwe schoolschip in 1932 aan zijn proefvaart begon werd opnieuw beroep gedaan op de ervaring van commandant Van de Sande. Spoedig bleek echter dat het schip aan een aantal kinderziekten leed. Om hieraan te verhelpen liet hij de nuttige veranderingen in deze van een barkentijn, wat een goede beslissing bleek te zijn.

Tijdens het interbellum maakte hij met de Mercator een twintigtal reizen die naast de opleiding van cadetten en matrozen vaak wetenschappelijke nevenopdrachten hadden. Zo werden niet alleen de kusten van Westelijk Afrika, de Atlantische Oceaan, de Caraïbische eilanden, de Amazone, maar tevens de Stille Oceaan aangedaan tot in 1940, wanneer het schoolschip voor het nieuwe oorlogsgeweld naar Kongo vluchtte. De Engelse Navy eiste in 1943 de Mercator op en gebruikte het als een depotschip in de marinehaven van Freetown. Totaal onderkomen werd het schip in 1947 terug naar Antwerpen gesleept. Remi Van de Sande (die inmiddels in zijn geboortedorp Haacht bekomen was van zijn jarenlange verblijf in de tropen) werd dadelijk betrokken bij de opknalefatering van "zijn" schoolschip.

Wanneer de vernieuwde Mercator in 1950 terug aan een reeks reizen begon werd voor een laatste keer op hem beroep gedaan. In 1955 gaf hij uiteindelijk het bevel door aan commandant Roger Ghys. Remi Van de Sande werd aangezeld tot directeur van de Hogere Zeevaartschool te Antwerpen, een functie die hij tot zijn pensioen in 1959 uitoefende. Hij overleed te Antwerpen op 30/11/1969. Te Haacht herinneren twee straatnamen aan zijn uitzonderlijke maritieme loopbaan.

Toen de familie in 2003 besloot het omvangrijke archief van de commandant ter beschikking te stellen van de Haachtse heem- en geschiedkundige Gust Vandegoor, begon deze aan een project dat uiteindelijk zou leiden tot de productie van dit boek: *Het schoolschip Mercator en zijn commandant Remi V an de Sande.*

TENTOONSTELLING

Met de MERCATOR naar het PAASEILAND

1934 -1935

Een Frans-Belgische expeditie

VANAF 23 MEI 2019

i.s.m. het Koninklijk,
MUSEUM KUNST&GESCHIEDENIS
Jubelpark Brussel

Zeilschip Mercator

Oostende
De stad aan zee

Op vertoon van hun lidkaart hebben de leden
Zeilschip Mercator en Noordzeeaquarium gratis toegang.

Decrop, ondernemers ter zeevisserij

(*artikel Visserijblad van 25 september 2014*)

Dies Decrop (links, met medailles) is actief in het gemeenschapsleven van De Panne. Zijn kapitaal brengt hem naar Oostende waar zijn zonen een waar visserij-imperium uitbouwen.

Ons verhaal start in De Panne, tijdens de Eerste Wereldoorlog, waar we aan boord gaan bij schipper Désiré, alias Diesje, Decrop, een kleine, maar ondernemende reder. (3) Dies Decrop (°Adinkerke 28-10-1869 - † Oostende 15-01-1956) is de zoon van Anna Debra en Désiré senior. Het koppel baat een herbergje uit. Maar het ondernemen zit al vele generaties lang in de familie: *'Gedurende de 17e eeuw treft men eveneens de kaper Inghel Decrop aan die in 1643 een arm verloor tijdens een gevecht op zee. Is het van deze verre voorzaat wellicht dat Dies Decrop zijn karaktereigenschappen erfde? Zijn bekende roekeloosheid en koppigheid, waardoor hij voor niets uit de weg ging, zodat hij een der bekendste vissersfiguren uit De Panne werd. (…) Als eerste visser uit de Westhoek liet hij zijn vaartuig te Grevelingen bouwen, voer naar Lowestoft waar een donkey-ophaalmachine in het vaartuig werd aangebracht.'* (3) Dies trekt reeds als 10-jarige ter zeevisserij. Wanneer hij 17 geworden is voert hij al het bevel over een schip. Hij trouwt en zijn echtgenote Odila Velghe (†22-01-1948) baat een speelgoedwinkel uit. (Net zoals ik hebt ook u ongetwijfeld moeite om u zo'n speelgoedwinkel in het begin van vorige eeuw voor te stellen.)

In WO I neemt Decrop het op zich om regelmatig het oorlogsgeweld te tarten en zijn thuishaven te voorzien van alles waaraan daar een tekort is. Hij loodst zijn grote, in Grevelingen gebouwde schip doorheen de mijnenvelden om De Panne te bevoorraden. Hij brengt de waar uit Engeland tot bij 'het Potje' voor de rede, waar de goederen in roeibootjes overgeladen worden. De waren die schipper Decrop vanuit Engeland meebrengt zijn dan ook even duur als ze schaars zijn en tegen de tijd dat de wereldbrand uitgewoed is, is het gezin rijk geworden. (4) Het kapitaal belegt hij in enkele smacks die hij vanuit Oostende laat opereren, want vanuit die stad wordt Europa met vis bevoorraad. Het beheer over de smacks wordt door de ouder wordende Désiré in handen gegeven van zijn zonen Lucien en Charles. Zij gaan de visserij van de jaren twintig mee vorm geven.

Het ondernemen zit ook de twee zonen in het bloed en ze zullen het niet bij de zeilvisserij laten. De tijd van het zeil is voorbij en op zee zien we twee nieuwe types vissersvaartuigen met elkaar in concurrentie treden. Enerzijds zijn er de stoomschepen die hun hoogdagen beleven, anderzijds vindt de ontploffingsmotor hoe langer hoe meer zijn weg naar de kaaien. (5) Het zijn de kleine, moderniserende reders uit de zeilvaart (zoals Désiré Decrop) die de voorkeur geven aan de ontploffingsmotor, want aankoop en uitbating van een stoomschip wegen te zwaar voor kleine zelfstandigen. Kapitalisten daarentegen investeren bij voorkeur in de stoomvaart (die grotere omzetten maakt dan de kleinere motorschepen, maar waarvan de aankoop en de uitbating ook veel duurder is).

Lucien Decrop, zoon van Dies, kiest bij die modernisering dus in eerste instantie voor de ontploffingsmotor. Op 7 december 1929 groeit uit de bestaande Pêcheries d'Islande de NV Motorvisserij. Lucien Decrop die er de leiding van neemt loopt hard van stapel. In dat jaar laat de rederij de O 291 Teniers & Jordaens bouwen. Tussen 1929 en 1931 brengt de onderneming nog eens vijf motorschepen met schildersnamen in de vaart: O 292 Van Eyck; O 293 Vanderweyden; O 294 Vander Goes; O 295 Memlinc; O 296 Breughel. (6) Daar blijft het niet bij. Het is ook diezelfde rederij die voor WOII het grootste motorschip van de vloot in de vaart brengt. De O 297 Rubens verlaat in 1938 de scheepswerf Béliard. Deze Rubens is goed voor 320 bt en 700 pk. (7)

De ontploffingsmotor is in opmars en de stoomvisserij verkeert in neergang. Slechts twee rederijen zijn op het einde van de jaren dertig nog actief in de stoomvaart (Pêcheries à Vapeur en Oostendsche Reederij); het aantal stoomschepen is gezakt van 36 in 1931 tot 16 in 1939. Maar tegen het einde van de jaren dertig doet zich op de scheepsmarkt een opportuniteit voor. De rederijen krijgen de kans om in Engeland tegen spotprijzen oude stoomtreilers aan te kopen. Decrop laat het buitenkansje niet liggen en de Motorvisserij schaft

zich drie stoomtreilers aan: O 296 Van Oost, O 298 Van Dyck, O 299 Van Orley. (8)
De vloot van de NV Motorvisserij krijgt in de Tweede Wereldoorlog rake klappen. De O 293 Vander Weyden, O 297 Rubens, O 299 Van Orley blijven achter in het geweld. (9) Wie het dynamisme wil smaken dat de sector in die tijd uitstraalt moet maar eens volgend rijtje aflopen. Onmiddellijk na de oorlog bestelt Motorvisserij in Engeland twee grotere en twee kleinere stoomtreilers. In 1946 laat Decrop inderdaad alweer vier schepen bouwen (O 297 Rubens, O 299 Breughel, O 293 Van der Weyden, O 294 Van Orley). Toen de eerste van deze treilers, de O 297 Rubens op 8 juli 1946 in de vaart kwam was dit de grootste treiler tot dusver in ons land uitgebaat. (10) In 1947 chartert hij nog eens drie vaartuigen: O 301 James Ensor, O 302 Frans Courtens, O 303 Artan. In 1948 komen de O 304 Laarmans en de O 305 François Musin de vloot vervoegen (in datzelfde jaar worden de verouderde O 296 Van Oost en O 298 Van Dyck verkocht). (11)

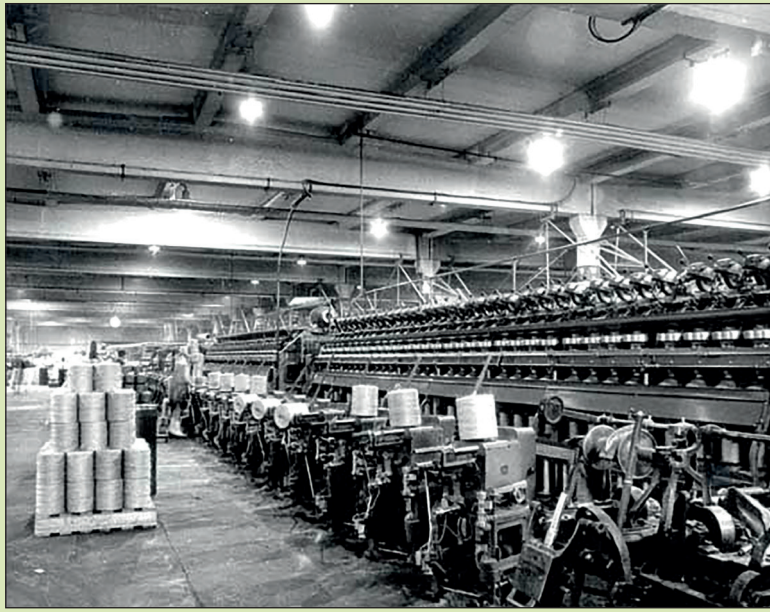

De touwfabriek van de familie Decrop zal honderden Oostendenaars tewerk stellen.

Al in 1950 volgt de modernisering: de O 298 Van Dyck (1950), O 293 Van Eyck (1951), O 294 Van Orley (1951), O 395 Van der Weyden (1954). (12) Tegelijk krijgen we een sector waarin de oorspronkelijke, kapitalistische ‘stoomrederijen’ een voor een verdwenen zijn.

Alleen de Motorvisserij van Decrop reedt nog zes stoomschepen uit. Meer nog, in 1957 brengt de rederij de twee grootste stoomtreilers die ooit in ons land werden ingezet in de vaart, de zusterschepen O 297 Rubens en O 299 Breughel, eenheden van 769 brutoton, 188 voet lengte tussen de loodlijnen en aangedreven door een stoommachine van 1450 pk. Het tijdperk van de stoom ligt dan, zoals gezegd, nochtans al achter ons. De tijd van de massale visaanvoer is voorbij en het tijdperk van de schaarste (die later aanleiding zal geven tot het opleggen van de beruchte quota) is aangebroken. De rederij poogt nog de massale aanvoer aan te houden door de visserij te verleggen naar de Bereneilanden, Groenland en in 1959 zelfs Labrador. Tevergeefs. De proefnemingen mislukken, deels door onvoldoende vangsten, deels door slechte markten. De laatste stoomtreiler (O 298 Van Dyck) trok op 14 januari 1964 voorgoed naar Engeland. Daarmee werd een belangrijk hoofdstuk van onze visserijgeschiedenis afgesloten. Het tijdperk van de stoomvisserij (1884-1964) had tachtig jaar geduurd. (13) In 1950 moderniseert Decrop de vloot: de O 298 Van Dyck (1950) is de eerste in de rij. Volgen nog de O 293 Van Eyck (1951), O 294 Van Orley (1951) en O 395 Van der Weyden (1954).

De ondernemingsijver van Lucien Decrop bleef uiteraard niet onopgemerkt en toen op 29 november 1938 het Verbond der Reeders Vereeniging gesticht werd, was het niet meer dan logisch dat ‘het voorzitterschap aan den heer L. Decrop opgedragen werd’. Maar de activiteit van de familie Decrop heeft zich niet beperkt tot de rederij. In 1947 wordt het herstellingsbedrijf ‘Scheepsmetaalwerken’ opgericht. In datzelfde jaar ziet de ‘Frigorifères du Littoral’ het daglicht. Decrop was de eerste ondernemer die in België een fabriek oprichtte voor het diepvriezen van vis. De merknaam Crop’s van de visverwerker werd alom bekend. Ostend Stores & Rope Works is al sinds 1922 in handen van de familie. Maar als het bedrijf op 28 oktober 1961 in Oostende de nieuwe fabrieksgebouwen opent zijn de kolommen van de plaatselijke pers te klein om de lof van de ondernemer te zingen. Lucien wordt niet minder dan de ‘prins van de industrialisatie van Oostende’ genoemd. (14) Dat valt licht te begrijpen, want de ‘touwfabriek’ zette in het industriearme Oostende destijds vele honderden mensen te werk. De meeste van die ondernemingen zijn intussen wel ter ziele gegaan, maar sommige nog niet zeer lang. Ostend Stores hield het als Multinet nog tot enkele jaren geleden uit. Maar ook het vandaag nog steeds florerende Morubel werd door Decrop gesticht.

Door deze brede waaier van activiteiten beperkte de maatschappelijke positie van Decrop zich niet tot deze van voorman van de reders ter zeevisserij.

Dat vernemen we uit het Franstalige dagblad La Métropole dat in 1955 uitgebreid over de visserijsector rapporteert. De inleiding wordt in die krant geschreven door M.L.P.H. Decrop, die omschreven wordt als le président de la Fédération nationale de la pêche, de l'industrie et du commerce du poisson. (15) Daarnaast hebben zijn activiteiten hem tot boven in de Europese top van de 'touwsector' gebracht. Zo zien we in een ander Franstalig blad dat hij ook voorzitter genoemd wordt van de Working Committee Hard Fibre van de OECE en de Fédération Européenne des Filatures de Fibre Dure (Fidufil) (16) Dat we deze informatie vinden in Franstalige kranten toont aan dat de familie Decrop intussen tot de ondernemerselite van de natie gerekend mag worden; een elite die in die tijd nog Franstalig is en waarbij de nazaten van de kleine Pannenaar Diesje Decrop zich graag aansluiten. Tegelijk verdwijnt het familiekapitaal langzaam maar zeker volledig uit de visserij en gaat het op zoek naar meer renderende oorden. De inmiddels verfranste familie Decrop heeft het einde van de sector niet afgewacht om zich eruit terug te trekken.

Het kantoor van Decrop bleef tot het begin van de XXIste eeuw onaangeroerd.

http://voorlaatste.blogspot.be en http://flornieuwsblog.blogspot.be

(1) Flor Vandekerckhove, Het leven en werk van Arseen 'Tjène Blondé, in Bood & Rozen, 2012/1, ps 54-65.
(2) Arseen Blondé in HvVB XI/2011; Paster Pype in HvVB I/2012; John Bauwens in HvVB III/2012; Aspeslagh in HvVB VII/2012; Baels in HvVB VIII/2012; Duribreux in HvVB IX/2012.
(3) Over Désiré Decrop (1869-1956), vader van Lucien en Charles, publiceerde HVB een in memoriam in de editie van 20 januari 1956. Ook in HVB 1999/ XI/p.11 beschreven we 's mans levensgeschiedenis.
(4) Désiré Decrop, Markante figuur uit de visserij van De Panne, in Duinengalm, katholiek maandblad voor de bevolking van De Panne, nummer 27, maart 1956.
(5) Marcel Poppe, Van mannen en van de zee, tweede druk, Oostende 1982, p. 24: 'Over geheel de kust waren er in 1920 in totaal 33 stoomschepen, 275 zeilsloepen en 17 motorboten.'
(6) Ib. p. 33. Alle goed voor130 bt, 240 pk, 93 voet tussen de loodlijnen. Terloops merken we op dat we in de levensbeschrijving die wijzelf destijds over Désiré Decrop gepubliceerd hebben (HVB 1999/ XI/11) wel zeer kort door de bocht gegaan zijn toen we schreven: 'Na 1918 bracht hij te Oostende enkele smacks in de vaart. Nog later investeerde hij zijn geld in stoomtrawlers.' Dit mag juist zijn, maar er werd door ons dan wel eerst een grote periode weggegomd waarin het kapitaal van Decrop in motorschepen geïnvesteerd werd. De rederij van de familie Decrop heette dan ook niet voor niets NV Motorvisserij.
(7) ib. p. 34.
(8) Het gebeurde 50 jaar geleden. NV Motorvisserij bestaat 25 jaar, in HVB 2004/ XII/p. 26.
(9) ib. p. 26. In 1939 ging ook de O 294 Van der Goes verloren en werd de O 296 Breughel verkocht.
(10) Marcel Poppe, Van mannen en van de zee, tweede druk, Oostende 1982, p. 40. Deze Rubens was 50,60 meter lang, en voer op een stoommachine van 850 pk. Deze nieuwe stoomschepen waren veel moderner dan hun voorlopers. De stoom werd met olie opgewekt, in plaats van met kolen. Ze werden daarom de 'oliebrander genoemd
(11) Het gebeurde 50 jaar geleden. NV Motorvisserij bestaat 25 jaar, in HVB 2004/ XII/p. 26. In 1949 werden de drie gecharterde schepen weer aan de staat overgemaakt. De O 295, O 290 en O 292 werden verkocht. De O 304 ging verloren. Niet minder dan tien mensen lieten daarbij het leven.
(12) ib. De oudere Van der Weyden, van Orley en Jordaens werden verkocht.
(13) Marcel Poppe, Van mannen en van de zee, tweede druk, Oostende 1982, p 45.
(14) 'Ostend Stores & Ropeworks, de grootste en de meest moderne touwslagerij van Europa plechtig geopend te Oostende', in het Nieuwsblad van de Kust, 2 november 1961, p. 11.
(15) La Métropole, édition spéciale; 1 april 1955.
(16) Le Phare dimanche, 6 juli 1952.

Flor Vandekerckhove

Mercator Marina

Mercator Marina, uw meerplaats in Oostende, de Stad aan Zee

Sir Winston Churchillkaai 1
8400 Oostende
Tel : 059/70 57 62

www.mercatormarina.be
info@mercatormarina.be

MIJN THUISHAVEN

Bomen wuiven
achter dit huis
naar 't goud van de zon
waaruit nieuw licht
geboren wordt.

De hemel hangt
diepblauw te gloren
en alles is stil.
Uit 't dal van herinnering
stijgt 't oude lied
dat ik weer nieuw bezing.

Jozef Vandromme

ABVV BTB
Samen sterk

ZEEVISSERS - VISBEWERKING - HAVENARBEIDERS
CHAUFFEURS - ZEELIEDEN - BINNENSCHIPPERS

Voor al uw problemen met betrekking tot :
loon en arbeidsvoorwaarden, pensioen, belastingen, kinderbijslag en premies

Wend u tot de Belgische Transport- en Zeemansbond

Birger VICTOR
Secretaris

Jules Peurquaetstraat 27 – 8400 Oostende
059 / 55 60 85 btb.oostende@btb-abvv.be
Heiststraat 3 – 8380 Zeebrugge
050 / 54 47 15 btb.wvl@btb-abvv.be

APERO FISH PALACE

vis- en tapasrestaurant

Nieuwstraat 5
8400 Oostende

Dinsdag en woensdag gesloten

Tel: 059/500224
Info@apero-fish-palace.be
Facebook: aperofishpalace

meubelzaak
TOP CENTER
Tel 059/50.38.50
ww.meubelentopcenter.be
Torhoutsesteenweg 673
8400 Oostende

Stiermalêze, Pette Petrol of Bubbelinne …
je vindt ze allemaal bij Kallemoeie

We kennen allen “Theater Toone” in Brussel of “Pierke” uit Gent. Antwerpen bezit meerdere Poesjenelletheaters. Lille, Berlijn, Amsterdam, Barcelona … alle steden in de ruime euroregio hebben één of meerdere marionettentheaters.

Middenin het oude visserskwartier van Oostende, in de Sint-Franciscusstraat (of Siesje Fasjorestroate) bevindt zich de Kallemoeiekelder, het oudste marionettentheater van de provincie, met meer dan 150 uit hout gesneden marionetten.

Hoe het begon…

De oprichting van Kallemoeie gaat terug tot in 1928.

Met de initiatiefnemers Edmond Debrauwer, Armand Felix en Karel De Muyck veroverde Kalllemoeie snel een eerste rang in het volkse ontspanningsleven. Of de naam gelinkt is aan het oude volksliedje “Kallemoeie laag oender de trap: ze gaafd heur kienetsje suuker én pap” of gewoon staat voor het Westvlaams voor slunsepop, voddenpop, babbelaarster of klappei is niet meer na te trekken.

Lange Tjes

De eerste vertoning met “Smidje Smee” had plaats op kerstdag 1928 en was meteen een succesvolle vertoning. Kallemoeie speelde in 9 zalen in Oostende en trok met de poppen vaak door de provincie met haar jaarlijks vernieuwd programma. In 1929 werd Kallemoeie uitgenodigd door James Ensor om er in een zaal in de Adolf Buylstraat voor een uitgelezen publiek uit de kunstwereld op te treden. De meester bracht nadien openlijk hulde aan de spelers om hun kunstig spel en krachtige enscenering. Ensor was bijzonder getroffen door de kunstige poppen. Men liet de poppen beeldhouwen uit hout en al gauw bezat de groep meer dan 150 sterk expressieve poppen. Die poppen waren uniek in ons land.

Op het landjuweel voor poppenspel in 1933 in Gent behaalden ze een eerste plaats. Met een opvoering van “Don Quichot” en “ ’t Spookkasteel” werd Kallemoeie de laureaat.

In 1954 slaagden Jerome Hostyn en Gerard Vermeylen erin Kallemoeie een nieuw leven in te blazen. Uit de kelders van de Kerlinga werd tussen het oorlogspuin een maximum aan marionetten, houten koppen en rekwisieten gerecupereerd. Na slechts een tiental repetities woonden 450 toeschouwers in zaal Cenakel de wederopstanding van Kallemoeie bij. Met de klassiekers Smidje Smee, Sneeuwwitje, Hans en Grietje en Scharmanteka werden meerdere voorstellingen georganiseerd

Kallemoeie III

Tijdens het eerste internationaal poppenfestival» in 1978 genoten honderden toeristen en Oostendenaars gedurende drie opeenvolgende dagen van een non-stop programmatie om en rond het poppentheater. Als oudste rondreizende poppentheater van West-Vlaanderen werkte Kallemoeie voortdurend aan de verbetering van haar programma en uitrusting. Kallemoeie III bereikte in deze periode 12 tot 15000 toeschouwers. In hun programmatie werd afgestapt van oersprookjes als Assepoester en Hans en Grietje... Ze bleven in de sprookjeswereld maar probeerden het geweld bij de kinderen niet te stimuleren door talloze vechtpartijen tussen de poppen.

Kallemoeie IV

In 2005 hebben Jan Hostyn en Walter Hostyn na een moeilijke zoektocht voor een nieuwe locatie uiteindelijk een onderkomen gevonden in het O.L.V.-College in de Kaaistraat. Kallemoeie was terug in ’t centrum van de stad Oostende. Een boeiende wijk vol verhalen en geschiedenis die ooit wel eens in een of ander theaterstuk van pas zullen komen…

Een eerste try-out was er op 9 december 2006 met een voorstelling waarin de oud-spelers van Kallemoeie III de draden officieel doorgaven aan de nieuwe ploeg van Kallemoeie IV. Samen met o.m.. José Géal (theater Toone Brussel) volgden een 100-tal gasten geboeid de voorstelling. Met een succesvol optreden tijdens de Paulusfeesten met de voorstelling 'De terugkeer van Smidje Smee' was de toon meteen gezet. De zomer van 2007 werd afgesloten met optredens in een strandcabine op het strand van Mariakerke, dit ter gelegenheid van het evenement 'Fin d'saison'. Een unieke beleving … het theater van Kallemoeie voor het eerst op't strand…

Vernieuwende scenario's

Tijdens 2013-2014 organiseerde Kallemoeie in De Grote Post - met veel succes - "Poppen aan Zee". Een tiental voorstellingen van figuren- en marionettentheaters voor kinderen met telkens tussen de 100 en 200 enthousiaste kinderen als publiek. De kerstperiode was een uitgelezen moment om van op de Vistrap met Kallemoeie korte optredens te verzorgen. Bij een warm glas Glüwein in een gezellige kerstsfeer werd het jaar afgesloten.

Het script van Michel De Ghelderodes "Van de Dood die bijna stierf" werd aangepast en meerdere keren gespeeld met telkens lof voor de prachtige decors van Sylvie Decru.

"Pette Petrol" of "De Molfiet van de derde bassin" voorstellingen met een Oostendse ziel vol van typisch Oostendse uitdrukkingen waren de eerste voorstellingen met als doelgroep een volwassen publiek. Deze typische uitdrukkingen in het Oostendse dialect werden voor elke voorstelling toegelicht en gaven er een leuke toets aan (bv Molfiet, brengt ongeluk) … In 2018 werd het jaar afgesloten met 6 voorstelling van dr. Faust, extra voorstellingen werden in het voorjaar 2019 toegevoegd.

De Kallemoeiekelder

In november 2017 werd de Kallemoeiekelder in de Sint- Franciscusstraat 37 geopend. Het marionettentheater Kallemoeie had nu een nieuwe en betere maar vooral een meer toegankelijke locatie. Als eerste nodigde Heemkring De Plate haar leden uit in de Kallemoeiekelder voor een gastvoorstelling van "De Molfiet van de derde Bassin".

In 2016 werd samen met Kusterfgoed het project opgestart betreffende behoud, beheer en ontsluiten van het patrimonium van het marionettentheater Kallemoeie. In een eerste fase werden alle scripts, affiches en archief-

stukken gescand en gedigitaliseerd. In een volgende fase werden alle marionetten opgenomen in een beschrijvende inventaris.

Met Kallemoeie zetten we graag onze deuren open tijdens ’t Pauluskleintje in juli of tijdens de Paulusfeesten maar ook tijdens de Vrijetijdsmarkt of Erfgoeddag is iedereen welkom bij Kallemoeie. Voor veel bezoekers aan de Kallemoeiekelder was het meteen een verrassende kennismaking met dit unieke Oostendse Erfgoed.

Métsje Lap – Pétsje Lap

De vzw Marionettentheater Kallemoeie opende in 2018 een steunfonds waar je als vriend van het marionettentheater Kallemoeie het peterschap van een van de 150 marionetten opneemt. Pétsjelap koos één van de marionetten en aanvaardde het peterschap onder voorwaarden. Meer dan 30 Kallemoeievrienden aanvaardden enthousiast hun peterschap na de eerste oproep.

DON QUICHOT

* nieuwe marionettentheatervoorstelling, vanaf december 2019

Eén jaar na het Beleg van Oostende, in 1605, verscheen het eerste deel van de roman “Don Quichot” geschreven door Cervantes. Het boek is een van de eerste geschreven romans in een moderne Europese taal. Met Kallemoeie willen we jullie kennis laten maken met de nobele, rechtschapen ridder Don Quichot en zijn schildknaap Sancho Panza met daarbij alle aardigheden die voorkomen in de vele ridderromans.

Pette Petrol

We kennen allen Don Quichot en zijn gevecht tegen de windmolens. Maar in nooit eerder gepubliceerde duistere bronnen ontdekten we daarin dat deze dolende ridder menig avontuur beleefde in Ostendia

Tijdens de laatste levensmomenten van "De vernuftige edelman Don Quichot van La Mancha" reflecteert hij naar zijn voorbije avontuurlijke bestaan. Maak in de Kallemoeiekelder kennis met Don Quichot in Ostendia: een idealist, een dromer met goede bedoelingen maar met een wat onhandig optreden.

** Voorstellingen "Don Quichot" vanaf half december.*

** Tickets kan je reserveren via het UITloket in de Grote Post.*

Jan Hostyn

Scène in 't Meivisje

Zoekt u ook voor uw verzekeringen:

- Een vertrouwenspersoon die aan huis komt?
- De tijd neemt voor een persoonlijk en professioneel advies?
- Een snelle dienstverlening wanneer u
  - informatie wenst?
  - dringende hulp nodig hebt?
  - met een schadegeval geconfronteerd wordt?
- Interessante voorwaarden voor
  - uw autoverzekering
  - uw woningverzekering
  - uw levensverzekeringen en pensioensparen!
  - uw hypothecaire lening
  - het financieren van uw projecten
  - zelfstandigen: PROJECT OP MAAT !

Voor een afspraak, contacteer: Zakenkantoor Ivan Poppe VOF

CBFA NR.62077

Zakenkantoor IVAN POPPE

Dwarsstraat 5 - 8400 OOSTENDE
Tel: 059/33 36 60 - Fax 059/50 25 37
E-mail: ivan.poppe@skynet.be

Bezoek ook onze website www.zakenkantoor-ivan-poppe.be

SCHOONHEID

Schoonheid is van alle tijden en om de schoonheid van de natuur te ervaren hoef je niets te doen, je alleen maar openstellen. Of toch, je moet er vooral op uit trekken en willen zien, nieuwsgiering zijn en je blijven verwonderen en veel vragen stellen!
‘Iedereen weet dat geel, oranje en rood ideeën van vreugde en rijkdom inboezemen en vertegenwoordigen’ (Delacroix). Dit zeer herkenbare citaat wordt geciteerd door Wassily Kandinsky. In de kunst, maar in niet minder mate in het natuur, zijn het de kleur en de vorm die ons raken en bekoren. De schoonheid van de schitterende kleuren in de vogelveren komt onder meer van de carotenoïden in het voedselaanbod. Dat rood, oranje, geel komt van plantaardige en dierlijke stoffen. En die kleuren geven een belangrijk signaal: het wijfje kan de blik niet afwenden van die krachtige kleuren. Die stoffen beschermen dan ook nog eens het immuunsysteem, want het zijn anti- oxydanten. Naast de carotenoïden zijn er nog andere pigmenten die je bijvoorbeeld alleen bij papegaaien vindt. In onze cellen en in die van planten en dieren zitten pigmenten.
Wie geen pigmenten bezit is een albino.
Kokmeeuwtjes vertonen een roze zweem in de zomer. Flamingo’s zijn wit in gevangenschap, omdat ze voedsel krijgen zonder de rode carotenoïden. Keratine is dan weer een structurele hoornstof waaruit nagels en haar zijn opgebouwd. Afhankelijk van waar de Keratine is gestructureerd, kan ze kleuren reflecteren, bijvoorbeeld een gedempt groene kleur of metaalblauw bij Spreeuwen, Kraaien en Raven of regenboogkleuren die variëren volgens de gezichtshoek bij de Kolibrie,

mussenzwermpje

In het mussenzwermpje zijn het de mannetjes die in de prachtigste tinten getekend zijn, terwijl de wijfjes parmantig bedelen of als het moet wild tekeer gaan en er hun eigen tactiek op nahouden. Bij andere vogels vallen blinkende, glinsterende kleuren op, de klinkende zang, een lange staart, een stevige snavel, een kraagje of krachtige klauwen.
Bij de Morinelplevier en de Grauwe Franjepoot voeren de vrouwtjes het hoogste woord, zij overstemmen de mannetjes en niet alleen met hun schitterende schoonheid!
Kleur of precies het ontbreken er van betekent ook camouflage. Soms zijn vogels heel onopvallend: donker op de rug, licht, bijna wit onderaan, zonder scherpe contrasten. Waadvogels die op open vlaktes voedsel zoeken, zie je bijna niet. Je moet een Kleine Plevier of een Bontbekje al echt kennen en willen zien om hem te ontdekken.

Kleine Plevier

Bronnen:
1. Birdlife International
2. Spiritualiteit en abstractie in de kunst, Wassily Kandinsky

Johan Corveleijn

" ONS GAZETJE "

Aanvoer levende vis en visvoer voor het aquarium

van 19 april tot 29 juli 2019

We danken hierbij van harte en oprecht alle reders, schippers, bemanningsleden en particulieren voor hun onbaatzuchtige inzet voor het Noordzeeaqaurium.

03/5	O.2	visvoer
17/5	O.62	visvoer
29/5	O.62	visvoer

OOSTENDE VOOR ANKER 2020

Vrijdag 29 mei - maandag 1 juni 2020
(Pinksterweekend)

Thema: Ensor in zee

!! NIEUWE ADRESSEN van vzw VNAO en vzw Zeilschip Mercator !!

- vzw Noordzeeaquarium: p/a R.Laforce, Leopold III-laan nr 14/501
  8400 OOSTENDE
- vzw Zeilschip Mercator: Vindictivelaan nr 1
  8400 OOSTENDE

De auteurs zijn verantwoordelijk voor hun ingezonden artikels en foto's.

V.U.: Vriendenkring Noordzee Aquarium Oostende (v.z.w.)

p/a: Rudy Laforce, Leopold III-laan nr 14 bus 501, 8400 Oostende of rudy.laforce@skynet.be, ook hetzelfde (mail)adres voor alle briefwisseling V.N.A.O. en uw artikel(s) voor het tijdschrift.